

חַי חַי

עלון לשבת קודש

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת

לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: דיבור בתפילה (ב)

כט' כסלו תשע"ט 1251 (שנה כד')

החפטה: "רוני שמחי" (זכריה ב)
ופסוק ראשון ואחרון מ"שמים
כסא"י וכנ"ל מ"מחר החודש"

פרשת מקץ

"ויהי מקץ שלשת ימים ופרעה חולם.. (בוא,א)

"ויהי מקץ" - כאשר מגיע קיצו של אדם ועליו ליתן דין וחשבון על כל המעשים שעשה אזי "שנתיים ימים" - הרבה שנים שחי בהם נחשבים לימים אחדים, כי מובאים בחשבון רק הימים שבהם פעל ועשה ברוחניות קרי בתורה, בתפילה ובגמילות חסדים, ושאר הימים אינם נחשבים, ממלא מתברר שרוב ימיו עלי אדמות היו בגדר חלום כי "חולם" הוא .
והחכם עיניו בראשו יקשיע רוחו ומרצו בקיום התורה ועשית מעשים טובים כי הם החיים האמיתיים שיקנו לו שכר לחי נצח.

"ושלחו פרעה ויקרא את יוסף וירצוהו מן הבור וילכו ויחזקו שלמלתו ויבא אל"

פרעה (בוא,ג) "ויגלה ויחלף שלמותו" יוסף לפני שבא להתייצב לפני פרעה מלך מצרים התקין עצמו להיות ראוי לעמוד לפניו, מכאן אנו לומדים שחייב אדם לסדר עצמו לפני שהוא מופיע בפני אדם חשוב שאם אינו עושה כן ומופיע בלבוש מרושל נקרא שאינו מכבדו ודבריו אינם נשמעים ולא מסתכלים עליו. קל וחומר שצריך להתקין עצמו כראוי לפני התפילה שרוצה להתפלל לפני מלכו של עולם!!!
אם כן באיזה פנים יופיע לפניו יתברך ויבקש שירחם עליו ויעשה עמו צדקה וחסד בשעה שעומד לפניו שלא כראוי קרי עם מכנסים קצרים, בנעלי בית או בבגדי עבודה מלוכלכים או מוכתמים וכו' שזה בזיון וזלזול בכבוד המלך ומראה שאינו מתיירא מפניו ובכלל זה חובה להגיע לתפילה שהוא נקי בגופו ודי למבין(מעם לועז, שו"ע סי' צח ס"ד, ילקו"י סי' נג ס"ב)

"וירדו אזוי יוסף עשרה לשבור בר מצרים" (בכ,ג)

"וירדו .. עשרה" שואל מדרש תנחומא (פר' מקץ אות ו'): ולמה "עשרה"? ועונה לפי שיש ב"עשרה" שהם מניין כוח לדחות הפורענויות כפי שבא הקב"ה להחריב את סדום והיה אברהם אבינו מבקש עליהם רחמים, התחיל מחמישים עד שמגיע לעשרה שאמר: "אולי יש שם עשרה" (יח,לב) כי עשרה היא עדה ומפרש רבינו בחיי: שירדו עשרה כדי שיתפללו במניין שרק אז אפשר לומר קדושה (גמ' ברכות כא ע"ב) היינו שיצאו מארץ ישראל למצרים חששו מפורענות כפי שהאבות היו להם ניסיונות שיצאו מארץ ישראל לכן יצאו עשרה שיוכלו להתפלל ולדחות הפורענות.

שבת ראש חודש חנוכה

מוציאים שלשה ספרי תורה: בספר ראשון - קוראין 6 עולים בפרשת השבוע ולא אומרים "חצי קדיש", ואם הוסיפו עולה נוסף אומרים גם "חצי קדיש". בספר השני - "השבועי" קורא בפרשת ראש חודש [מתחילים מן הפסוק "וביום השבת"] ואומר "חצי קדיש" בספר השלישי - "המפטיר" קורא קריאת חנוכה ואומר "חצי קדיש ומפטיר בהפטרת חנוכה" "רוני ושמחי" (שו"ע סי' תרפד ס"ג, ילקו"י חנוכה (עג) עמ' תרלה).

פרשת מקץ חנוכה

קריאת פרשת מקץ חלה בד"כ בחנוכה שכן בנס חנוכה נמסרו גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים ויש בזה דמיון רב לחלום פרעה. בו בלעו פרות הרעות את היפות מראה והשיבולים הדקות את המלאות.

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק תל אביב *שעון חורף* סוף זמן ק"ש לשבוע הבעליט 8:28 - 8:32
כניסת שבת: 4:17 יציאת שבת: 5:08 יציאת שבת: 5:39

כל שכן בעשרות מונים כשאנו נמצאים בבית הכנסת מול השופט של כל השופטים, הקב"ה בכבודו ובעצמו חובה לבבול את הטלפון הסלולרי שהקנסות שלו על בזיון בית ה' הרבה הרבה יותר חמורים ה"..."

ג. מותר לומר "חיים טובים או "לבריאות" בבית הכנסת למי שמתעטש ובלבד שנמצא במקום שרשאי להפסיק כגון: שעדיין לא התחיל "ברוך שאמר" (הליכות עולם לגר"ע יוסף ח"א עמ' ער) [אבל באמצע שיעור תורה אסור משום ביטול תורה] (הליכות עולם פס, שו"ע יו"ד סי' רמו ס"ח).

ד. אין לדבר באמצע קדיש או קדושה (מש"כ סי' ט ס"ק ח) או בקריאת התורה וכדו' (ילקו"י סי' קעמ' רלח).
דוגמא ממעשה שהיה: רבי יוסף קארו בעל "שולחן ערוך" מביא בבית יוסף (סי' ט ס"ק) סיפור בשם המדרש: אמר רבי אליעזר ברבי יוסי, פעם אחת הייתי מהלך בדרך ופגשתי את אליהו הנביא ועימו 4,000 גמלים טעונים, שאלתי אותו: "מה אלו טעונים?" השיב לי: "יאף וחוימה", "למה" שאלתי בבהלה, ענה לי: "לעשות נקמה באף וחוימה ממי שמדבר בתפילה בין קדיש לברכו, בין ברכה לברכה, בין פרק לפרק ובקדיש... (הוצא כה"ח סופר סי' נא ס"ק ט ועוד).

נתאר לעצמנו שיירה של 4,000 גמלים, זו שיירה באורך [4000 גמלים X 3 מ' אורך גמל] של 12,000 מטר, היינו 12 ק"מ שיירה של "אף וחוימה" לכל מי שמדבר בבית הכנסת ובבית המדרש ... וחרון אף זה בא לידי ביטוי בתאונות המחרירות והמוזרות שקורות לעם ישראל, בפיגועים הקשים, המחלה הידועה ואופניה הקשים שכל שנה מתגלים אלפי מקרים חדשים וכדו' רח"ל (עיי' בס' קדושת בית הכנסת וזית המדקט עמ' כד).

דוגמא ממעשה שהיה: לו היה המתפלל יודע את הזכויות והישועות העצומות והרחמים הרבים שמושפעים על עם ישראל, ומקיפים אותם כחומת מגן מסביב לעם ישראל כשעונה "אמן" ו"יהא שמא רבא..." בקדיש אזי היה כל היום רץ למקומות שאומרים קדיש כדי להוסיף עוד ועוד זכויות כאלו לעם ישראל (עיי' שו"ע אור"ח סי' ט ס"א).

ומי הסכל והפתי שיעזר לדבר בזמן קדיש ויפסיד את כל עולם הנצחי כפי שיובא להלן:

* כל העונה "אמן" בכל כוחו פותחין לו שערי גן עדן - גמ' שבת קיט.

* כל העונה "אמן" נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית -בבולבו סי' ז.

* אין גדול לפני הקב"ה יותר מ"אמן" שישאל עובין - מדרש רבה פר' כי תבוא.

* כל העונה אמן גורם לפתיחת כל שערי שמים עד כסא הכבוד (ממלא תפילותיהם של ישראל מתקבלות בקלות] -זוהר הקדוש פר' עקב.

* קדושת הקדיש עולה על כל הקדושות הקיימות והיא שוברת את כל המנעולים וחומות הברזל שבשמים ודוחה הרבה מסטרא אחרא - [שמונעים מתפילותיהם של ישראל להתקבל בשמים ומקטרגים רע רח"ל] - זוהר הקדוש פר' תנומה קבט:

* כל העונה "אמן, יהא שמיא רבה מברך..." שבקדיש בכל כוחו [=בכל כוונתו] מבטל בזה גזרות קשות מעל עם ישראל -גמ' שבת קיט.

* בשעה שישאל אומרים בבתי כנסיות ובתי מדרשות "יהא שמיא רבה מברך..." שבקדיש הקב"ה מנענע בראשו ואומר אשרי המלך שמקלסים [=משבחים] אותו בביתו [ולכן זהו זמן של עת רצון למילוי בקשות וישועות לעם ישראל] - גמ' ברכות ג.

ואומר החפץ חיים (ספרו אהבת חסד ח"ב פ"ה) אנשים מחפשים סגולות ומוציאים כספים להבל וריק בשעה שיש סגולה נפלאה בהישג ידם עשרות פעמים ביום והיא מפורשת בחז"ל וידועה למחילת עוונות וקורעת גזרות רעות והיא עניינה אמן בקדיש

ה. אין לנהוג בבית הכנסת בשחוק וקלות ראש ושיחה בטלה ואפילו שלא בשעת התפילה (שו"ע אור"ח סי' קנא ס"א, ילקו"י סי' קנא ס"ב) והעושה כן עליו נאמר (ישעיה א,יב) "מי ביקש זאת מיידכם רמוס חצרי" והזהור הקדוש (פר' תנומה קלא ע"ב) הפליג בעונש של הנוהגים כן שכתב: "מי שמדבר בבית הכנסת דיבורי חול, או לו שאין לו חלק בארץ ישראל, שהוא מראה עצמו כמי שאין לו אלוהא, וכאילו שאין השכינה נמצאת בבית הכנסת, ואין לו חלק באלקי ישראל, ואינו ירא ממנו."

ו. אסור לקרא עיתונים בתוך כתלי בית הכנסת [בדברי חולין] אף בעיתון שהתירו הרבנים לקרא בו (ילקוט יוסף סי' קנא ס"ה, פסקי תשובות סי' רעו).

שירת הבקשות ולימוד מאקמים באשדוד בכל ליל שבת ב- 9:00 בבית"כ הרש"ש רח' רבי מאיר בעל הגס [קרוואן] עניסה משד' ירושלים ליד ת"ת בעאלו אזור ז.

שחרית באשדוד בימים א-ו 7:15 תחילת תפילה [7:30 "הדו"ר] בבית"כ רח' אבישי רח' חסדא אזור ז'

מגיד שעור מעוניין למסור שעור בדף היומי בבית"כ באשדוד ללא תשלום 055-6788917

משרדי "האיחוד" טל': 08-8644452 דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com

לזכור את גודל התפקיד!

סיפר הרב הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א:

הזדמן לי לנסוע לבית החולים תל השומר כדי ללוות חולה אחד. בעת ההמתנה במחלקה נכנסו לפתע שני צעירים חמושים, עם מבט נוקשה ביותר, וכשאקדחים בידיהם הם ניגשו אלי ואלי יתר האנשים שישבו לידי וביקשו מאתנו להתפנות מהמקום. פניהם חמודות הסבר לא הותירו מקום לספקות, ההוראה היתה חד משמעית ולא הותירה מקום לוויכוחים. כמובן שקמתי מהספסל וחזתי הצידה אבל התבוננתי במעשיהם. עד מהרה התברר שהשניים הם עובדים של חברת "בריקס" המובילה כספים מהבנק המרכזי לסניפי הבנקים בארץ, ובמקרה הנוכחי מלאו שני הצעירים החמושים את קופת מכשיר הכספומט שעמד לשירות הלקוחות בתוך בית החולים. בעוד השניים עסוקים בתפקידם ניגש יהודי אחד אל הצעיר החמוש וטפח לו על גבו לאות חיבה, תוך שהוא קורא לו בלבביות: "אהרון, שלום לך, מה שלומך?" היה זה כנראה חברו הטוב משכבר הימים, עובד ה"בריקס" לא הניד עפעף, הוא הדף את ידידו וסימן לו בידי לוז מיד, ברמזו שהוא עתה בתפקיד חשוב ולא יעלה על הדעת לנצל ברגע זה את היכרותם הטובה ולשוחח בעניינים של מה בכך. מי שלא היה נוכח במקום באותה שעה לא מסוגל לתאר לעצמו את קשיחותו של האיש שניצב כל העת ואיבטח עכשיו בנשקו את מילוי הכספומט. עכשיו לא מדברים, ויהי מה! רק לאחר שסיים את תפקידו, ניגש אל החבר, התנצל על כך שלא היה באפשרותו לשוחח עימו...

חשובתי לעצמי: איזה פרק מוסר מאלף אפשר ללמוד מכך? וכי כשיהודי מגיע לבית הכנסת כדי לשפוך את שיחו לפני המקום ברוך הוא, הוא אינו בתפקיד! אם כן, מדוע כאשר ניגש אליו ידידו הטוב באמצע התפילה ושואל אותו מה נשמע, הוא משיב בשמחה ובחפץ לב? וכי התפקיד המוטל ברגע זה על המתפלל הוא פחות ערך מתפקידו של עובד חברת "בריקס"? מדוע אותה רצינות הנראית על פניו של מוביל הכספים לא תיראה גם על פניו בעת התפילה, או בעת שאנחנו עוסקים בלימוד התורה, ורוכשים לעצמנו זכויות שערך לא יסולא בפז, שגם אלף אלפי של דיוני זהב ומרגליות לא ישור בהן? והרי גם פסוקי דמורה חייבים אנו לומר כאדם המונה מרגליות. מדוע התרגלנו להקל כל כך בשיחה בטלה בעת לימוד התורה, ובתוך ארבע אמותיו המקודשות של בית הכנסת? אין זאת כי אין אנו מודעים לערך התפילה ורום מעלתה?

נוחה של תפילה

שמי דב סלע ואני גר בתל אביב, היה זה לפני 30 שנה הייתי אז חוקר משטרה צעיר בן 35, התכוננתי ללכת לתורנות שנקבעה לי בשבת, קמתי מהמיטה והרגשתי שאני בקושי עומד על רגלי, כבר ביום שישי הרגשתי כאילו נחיל נמלים זורם לי בתוך הרגליים. הרופא אמר לי שזו אולי שפעת או הצטננות קלה, אך בשבת הרגשתי שאני פשוט לא שולט ברגלי, כשהגעתי לתחנת המשטרה, צנחתי והתיישבתי בלי יכולת לקום. גיידת משטרה החזירה אותי הביתה, עדיין לא הבנתי כמה חמור מצבי, התעקשתי לעלות לבד הביתה, הניידת נסעה, ואני צנחתי על המדרכה. ירד גשם, תריסי הבתים היו מוגפים, צעקתי לעזרה אך איש לא שמע, הרגשתי תחושת חוסר אונים נוראה.

חלף זמן מה ואשתי חזרה הביתה, היא נדהמה לראות אותי על המדרכה. אמרתי לה שאינני מסוגל ללכת, היא לא האמינה. בעזרתה עלייתי הביתה ונפילתי על המיטה, ברצוני לציין כי אני באתי מבית מסורתי ואשתי גדלה בבית דתי. פעמים רבות היא ניסתה לשכנע אותי להנהיג אורח חיים דתי, אך התנגדתי. אבל באותם רגעים חלף במוחי הרעור: "אולי אשתי צודקת?" הובאתי לחדר מיון, אחרי בדיקות ממושכות זוהה נגיף בעמוד השדרה, אשתי סיפרה כי כשגילו את הנגיף אמרו לה הרופאים כי צריך להתכונן לגרוע מכל. העבירו אותי לחדר מבודד, ומיום ליום מצבי, החמיר עד שהשיתוק הקיף את כל גופי ר"ל. לא הבנתי את חומרת מצבי, פתאום

ראיתי את אשתי בוכה, (והיא מעולם לא בכתה), שמתי לב שכל מיני מכרים וקרובים באו לבקרני. שאלתי את אשתי "מה קרה"? והיא השיבה כי צריך להתפלל להקב"ה ולהרהר בתשובה. פתאום היא נטלה את ידי, הניחה אותה על עיני וקראה איתי "שמע ישראל" התרגשתי מאד.

אשתי סיפרה: הרופאים אמרו כי אפסה כל תקווה, החלטתי לנסוע לכותל המערבי להתפלל. ביקשתי מחולה דתי שיניח תפילין עם בעלי ונסעתי. הגעתי לכותל בצהריים. התפללתי תפילת מנחה מעומק הלב ובדמעות וכשאמרתי את המילים "והחזירנו בתשובה שלמה לפניך" הרגשתי עד כמה המילים מדברות אלי, ועד כמה עז רצוני כי נחזור בתשובה שלמה אל בורא עולם ובברכת "רפאנו ה' ונרפא" הרגשתי עד כמה תלויים אנו בו יתברך, וכי הרפואה בידו שהוא רופא כל בשר, והרופאים הם כלי שרת בידו.

וכך המשכתי להתפלל ברגש ובכוונה רבה. חזרתי לבית החולים, רק נכנסתי אל החדר הרים בעלי את ידו וסימן לי שאתקרב. נשמתי נעתקה, בכוונה לא התקרבתי כדי שיעשה זאת שוב. ואכן, הוא הניע את ידו! הועקתי את האחיות והרופאים, הם לא האמינו למראה עיניהם.

דב ממשיך לספר: "זה היה פתאום, הרגשתי שחזרה אלי התחושה. היה לי ברור שזה בזכות התפילין שהנחתי ובזכות תפילתה של אשתי. בו במקום החלטתי לשמור תורה ומצוות, ואכן אחרי שבועיים השתחררתי. אמנם נזקקתי לשיקום, אבל בתום חצי שנה חזרתי לאחתי לגמרי. כשעל התיק הרפואי שלי כתובות שתי מילים: נס רפוא'."

הלכות דיבור בתפילה[ב]

א. המצוה לירא מן המקדש "ומקדשי תראו אני ה' (ויקרא יטל) נוהג מהתורה גם בבתי כנסת ובתי מדרש, ולכן ראוי להזהר בכבודם ולשבת שם באימה ויראה וכן איש חי ש"פ ויקרא ס"א, קדושת בית הכנסת ובית המדרש לגר"מ שמואל' עמ' כח-כט).

דוגמא ממעשה שהיה: סיפר אחד הרבנים שהלך פעם עם "בבא מאיר" הוא הרה"צ מאיר אבוהצירא זיע"א מאשדוד לתפילת מנחה ובדרך דיברו דברי תורה, הם הגיעו קרוב לפתח בית הכנסת. הרב הפסיק באמצע הדברים וידיו החלו לרעד ופניו הרצינו והראו אותות פחד וחלחלה עד כדי כך שהרב שליווה את ה"בבא מאיר" חשב שקרה לו משהו. וכשהגיע לפתח המתין כחצי דקה, והשתחוה השתחווייה גדולה לכיוון ההיכל ושם יד על יד, וכך נכנס בפחד גדול עד ההיכל והשתחוה ונישק את ההיכל ואח"כ חזר לאחוריו כשפניו כלפי ההיכל ורמזו לאותו רב לבוא לחדר צדדי ושם סיים את דברי תורה ואח"כ נכנס לבית הכנסת....

אין פלא שכל תפילותיו של "בבא מאיר" היו מתקבלות וכל אשר ביקש משמים קיבל, כי הוא כיבד את בית ה' בשמים כיבדו את בקשותיו... ואנו באים לבית הכנסת עם הטלפון הסלולרי פתוח ומדברים בו חופשי בלי לחשוב על המקום הקדוש בו אנו נמצאים ואח"כ מתפללים למה תפילתנו אינה נושאת פרי? למה לא כיבדו את בקשתנו בשמים?... בו נו... (קס עמ' ס-סז).

ב. אין להפסיק בדיבור מתחילת "ברוך שאמר" שבתפילת שחרית ועד סוף תפילת שמונה עשרה (ש"ע אור"ח סי' נ"א ס"ד). וכן לא ישיח שיחת חולין בשעה ששליחי הציבור אומר את חזרת שמונה עשרה, ואם שח הוא חוטא וגדול עווננו מנשוא וגו' (ש"ע אור"ח סי' קל"ז). וכן אין לדבר בזמן הוידי ונפילת אפים (משנ"צ סי' נ"א ס"ק ט).

ואפילו לדבר מצווה אין לדבר בין "ברוך שאמר" ל"ישתבח" (הרמ"א ס"ז) וכל שכן אח"כ (משנ"צ ס"ז). (אמנם ש"ע סי' נ"א ס"ה כתב ששאל מפני הכבוד ומשיב מפני היחלף אפילו באלמנ המזמורים, השיב על כך בילקוט יוסף חדש סי' נ"א ס"ט שכתבו האחרונים שזמן הזה אין להפסיק לשאלת שלום, אמנם כפי' סו"ט כתב בילקוט יוסף על מקרה מיוחד של בן שחזר בקטנה ואביו חילוני ונכנס באלמנ שכן קורא קריאת שמע שם לא יאמר לו שלום לא יצא שם אלא מפני ששם ב"ק" כחזון מה יאמר לו שלום אפילו באלמנ ק"ש).

אך אם צריך לומר לחברו דבר נחוץ שאינו סובל דיחוי רשאי לכתוב לו בין הפרקים [שכתובה אינה כדיבור באופן זה] (ילקוט סי' נ"א ס"כ"א).

דוגמא ממעשה שהיה: במהלך אחד המשפטים שהיו בבית המשפט השלום בתל אביב צלצל הטלפון הסלולרי של אחד הנוכחים במשפט והשופט קנסה אותו בקנס של 500 ₪ על בזיון בית המשפט שאין זה יאה לדבר בטלפון בזמן שנמצאים במשפט לפני השופט....